श्री सोमनाथसंस्कृत-युनिवर्सिटी, वेरावलम्
सत्रान्तपरीक्षा, अक्तुबर - 2019

कक्षा – शास्त्री-1	**सत्रम् – 1**	**गुणाः - 70**
विषयः – पौरोहित्यम्	**प्रश्नपत्रम् - 5 - CC - 1.1.1**	समयः- 11:**30** तः **2:30**
दिनाङ्कः- 14/10/2019	**संदर्भग्रन्थः – याज्ञवल्क्यस्मृतिः**	

(प्रथमान्वितिः - युनिट-1)

प्र-1 द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्या कार्या। **10**

1. मिथिलास्थः स योगीन्द्रः एवं ध्यात्वाऽब्रवीन् मुनीन्।
   यस्मिन् देशे मृगः कृष्णः तस्मिन्धर्मान् निबोधत।
2. यज्ञानां तपसां चैव शुभानां चैव कर्मणाम्।
   वेद एव द्विजातीनां नि-स्रेयसकरः परः।।
3. सवर्णेभ्यः सवर्णासु जायन्ते हि सजातयः।
   अनिन्द्येषु विवाहेषु पुत्राः संतानवर्धनाः।।

प्र-2 ग्रन्थोक्तदिशा एकस्य वर्णनं कुरुत। **10**

1. चतुर्दश विद्यास्थानानि।
2. षोडशसंस्काराः।

(द्वितीयान्वितिः - युनिट-2)

प्र-3 द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्या कार्या। **10**

1. शरीरचिन्तां निर्वर्त्य कृतशौचविधिर्द्विजः।
   प्रातः संध्यामुपासीत, दन्तधावनपूर्वकम्।।
2. इज्याध्ययनदानानि, वैश्यस्य क्षत्रियस्य च।
   प्रतिग्रहोऽधिको विप्रे, याजनाध्यापने तथा।।
3. सर्वान् कामानवाप्नोति हयमेधफलं तथा।
   गृहेऽपि निवसन् विप्रो, मुनिः मांसविवर्जनात्।।

प्र-4 ग्रन्थोक्तदिशा एकस्य वर्णनं कुरुत। **10**

1. भक्ष्याभक्ष्यविचारः।
2. द्रव्यशुद्धिविचारः।

(तृतीयान्वितिः - युनिट-3)

प्र-5 द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्या कार्या। **10**

1. कर्मनिष्ठाः तपोनिष्ठाः पञ्चाग्निः ब्रह्मचारिणः।

पितृमातृपराश्चैव ब्राह्मणाः श्राद्धसंपदः ।।

2. गन्धोदक तिलैर्युक्तम्, कुर्यात् पात्रचतुष्टयम् ।
   अर्घ्यार्थं पितृपात्रेषु प्रेत्रपात्रं प्रसेचयेत् ।।
3. ज्ञात्वाऽपराधं देशं च कालं बलमथापि वा ।
   वयः कर्म च वित्तं च, दण्डं दण्डेषु पातयेत् ।।

प्र-6 ग्रन्थोक्तदिशा एकस्य वर्णनं कुरुत। 10

1. विनायकस्नपनविधिः।
2. योगीश्वर-याज्ञवल्क्य परिचयः।

प्र-7 दशानां लघूत्तराणि लिखत। 10

1. धर्मस्य कति स्थानानि
2. वाकोवाक्यम् इत्यस्य कोऽर्थः ?
3. नैष्ठिको ब्रह्मचारी कुत्र वसेत्
4. ब्राह्मो विवाहः कः
5. वेदोत्सर्गं कस्मिन् दिने भवति
6. कैः धर्मं समाचरेत्
7. गृहशुद्धिः कस्मात् भवति
8. केन प्रतिग्रहः न ग्राह्यः
9. कीदृशो दाता स्वर्गे महीयते
10. कीदृश अग्निः राज्ञः सर्वतो विनाशं करोति
11. वैरस्योत्पादने के उपायाः सन्ति
12. पुरुषकारेण विना किं न सिद्ध्यति
13. धर्मो हि दण्डरूपेण केन निर्मितः
14. कीदृशो दण्डो स्वर्गकीर्तिविनाशकः
15. उत्तमसाहसो दण्डः कः